

Ambrozij Milanski – pastir

Vikar Kristusove ljubezni. Sv. Ambrozij je v zgodovini katoliške Cerkve znan kot eden prvih nosilcev tega častnega naziva. Naziv ponazarja podarjajočo se ljubezen Jezusa Kristusa, katere posrednik je bil sam. To je simbol dobrega pastirja, ki skrbi za svojo čredo. Sv. Ambrozij je bil tak pastir, posredovalec Kristusove ljubezni vsem ovcam v njegovi čredi. Bil je pričevalec pristne Kristusove ljubezni, nosilec odgovorne službe, ki jo je prvi prejel iz Jezusovih rok apostol Peter, po posredovanju njegovih naslednikov pa leta 374 tudi milanski škof sv. Ambrozij.¹

Vsem je dobro znana nenavadna izvolitev novega milanskega škofa leta 374. Arijanski škof Avksencij, ki ga je vsilil cesar Konstancij, je umrl. Napovedovali so, da bodo volitve naslednika zelo burne in da se utegnejo sprevreči celo v spopade. Arijanstvo je razdelilo skupnost v nicejce in protinicejce. Ambrozij je bil takrat upravitelj severnoitalijanskih provinc s sedežem v Milanu. Zadolžen je bil za javni red, zato je prihitel v cerkev, kjer se je že zbiralo ljudstvo. Proti svojim pričakovanjem in na njegovo popolno presenečenje je neki deček vzkliknil: "Ambrozij, škof!"² Temu vzkliku je takoj sledilo zaupanje naroda, klera in cesarja.

Ambrozij se je sprva upiral možnosti imenovanja, ker se je čutil nesposobnega in nepripravljenega. Vendar pa narod ni odnehal. Tudi cesar je dal svoj pristanek in tako je katehumen Ambrozij 30. novembra l. 374 prejel krst in 7. decembra istega leta škofovsko posvečenje.³

V začetku je imel nekaj težav, saj za to službo res še ni bil usposobljen. Ob pomoči duhovnika Simplicijana se je poglobljal v cerkvene vede in pridobival teološke teme-

lje. Posvetil se je bibličnim in teološkim študijem in črpal iz virov velikih očetov, med katerimi je imel najraje Origena. Kar je preštudiral, je skoraj sočasno uporabil tudi v svojih pridigah in spisih. Temu je dodal še svojega duha in modrost. Tako je poživil katoliški nauk in ga približal ljudstvu. Zelo rad je razlagal Evangelij po Luku, saj je bil Ambrozij, tako kot evangelist Luka, branilec žensk in ubogih.

Ambrozij si je prizadeval sprejeti tudi tiste, ki so zašli v arianizem. Vendar jih ni hotel pritegniti nazaj na silo niti, ko je šlo za kler. Želel je, da bi ta korak naredili prepričani v vero v Sveto Trojico in popolnoma prostovoljno. Pozitivni rezultati njegove pastoralne strategije so bili kaj kmalu vidni.

Rimski imperij se je počasi rušil in z njim tudi moralnost in družba. Potreba po vrednotah, ki bi zapolnile to praznino, je bila vedno večja. Škof Ambrozij je želel odgovoriti na to potrebo ne le znotraj Cerkve, ampak tudi na družbeni ravni. Globoko je verjel v moč evangelija in je iz njega črpal ideale za življenje. Te je ponudil vernikom, da bi jih posredovali še ostalim in da bi ti "evangeljski ideali" postali osnova za družbo.

Sredi vseh dolžnosti, ki so ga zasipale, je Ambrozij ohranil čut za to, kaj je bolj nujno. Njegova zavest mu narekuje, da je prva škofova dolžnost, razlagati in ohranjati evangelij.⁴ Moč evangelija je pastir Ambrozij pokazal posebno v pridigah, v katerih je branil socialno pravičnost. Obsojal je nepravilno delitev bogastva in vse tiste, ki so ubogim posojali denar za oduške obresti. Opominjal je takole: "Ena in ista narava je v nas vseh, je mati vseh in zato smo vsi rojeni od nje in med seboj povezani

kot bratje. Ti ne daješ ubogemu, temveč mu vračaš, kar je njegovo. Najhuje je posojati denar in zahtevati dvakrat več nazaj.”⁵ Ambrozij si je zelo prizadeval pomagati tistim, ki so jih bremenili visoki davki.

Škof Ambrozij je vernikom ponujal “duhovno pot”. Ta je bila jasna in obenem naporena, prežeta s poslušanjem božje besede, s sprejemanjem zakramentov in z moralnim prizadevanjem. Kdor bere Ambrozijeve spise, opazi, da škof te elemente neprestano vpleta v svoje pridige in govore. Ko je v Milano prišel Avguštin, je občudoval to živo Cerkev. Čeprav ni imel priložnosti, da bi se večkrat pogovarjal s škofom, ga je imel za duhovnega voditelja in od njega prejel tudi krst.

Ambrozij si je prizadeval za vzgojo duhovnikov in diakonov. Želel je, da bi bili popolnoma vključeni v Kristusa, okrašeni s trdnimi krepostmi: gostoljubnost, delavnost, zaupanje, iskrenost, plemenitost, refleksivnost, prijateljstvo. Bil je zelo zahteven in obenem očetovski.

Posebno skrb je pastir Ambrozij namenjal “posvečenim devicam”. Njihovo poklicnost je videl ukoreninjeno v skrivnosti učlovečene Besede. Na ta način se je boril tudi za ovrednotenje ženske vloge v družbi. Veliko pozornost je namenil češčenju mučencev. Z zgle-dom mučencev je želel ohrabriti vernike na poti za Kristusom. Opozarjal jih je na mirna obdobja, ko pregnjalci Cerkve še vedno delujejo, a podtalno in prefinjeno. Ne uničujejo telesa, temveč duha.

Liturgična dejavnost Ambrozija je bila zelo bogata in ustvarjalna. Trudil se je, da bi pripravil ljudstvo do bolj živega sodelovanja pri bogoslužju. Zato je uvedel cerkveno ljudsko petje. V svoji stolnici je vpeljal izmenjajoče se petje psalmov, ki se je porodilo v Antiohiji. Tudi sam je sestavljal hvalnice in melodije po grških zgledih.

Ambrozij je popoln škof in ena najlepših figur pastirja, kar jih je Cerkev kdaj poznala. Bil je učitelj, zdravnik, duhovni voditelj, bra-

nilec pravic, zagovornik malih in izkoriščanih, tudi misijonar, ki je delal za spreobrnjenje germanskega ljudstva Markomanov. Ta mož dejanj je tudi mož molitve. Bil je sposoben izredne koncentracije, zato je z lahkoto opravljal več del in bral. Zgodovinar Pavlin piše: “Bil je človek zdržnosti in posta. Vsak dan je s postom vzgajal in krotil telo. Veliko je molil podnevi in ponoči. V središču njegove duhovnosti je bil Kristus. Vedno se je obračal k njemu.”⁶

V odnosu do države si je Ambrozij prizadeval, da bi vzpostavil korekten odnos. Branil je cerkvene pravice in ni dopuščal, da bi cesar imel popolno oblast. Kot pastir Cerkve na svoje mesto ne prenaša državnih izkušenj, temveč odkriva svojo skrivnostno resničnost, ki živi in se razvija v Duhu. Nikoli ne primerja organizacije in strukture Cerkve z državnimi. Božje ljudstvo je zanj skrivnost, ki živi v najbolj skriti kamrici vsakega vernika, in obenem tudi izvoljena Kristusova nevesta, mesto svetih, križišče vseh ljudstev.⁷

Literatura

Operosam Diem, Epistola apostolica di Giovanni Paolo II, Paoline editoriale Libri, Milano 1996
Korenine naše vere, Adalbert G. Hamman, Družina, Ljubljana 1993
The Catholic encyclopedia
(<http://www.sni.net/advent/cathen/cathen.htm>)
Catholic Information Network (<http://www.cin.org>)

1. Prim. Catholic Information Network (<http://www.sni.net/advent/cathen/cathen.htm>)
2. Prim. A. G. Hamman, *Korenine naše vere*, Družina, Ljubljana 1993, 123.
3. *Operosam Diem, Epistola apostolica di Giovanni Paolo II*, Milano 1996, 6.
4. A. G. Hamman, *Korenine naše vere*, Ljubljana 1993, 126.
5. *Operosam Diem, Epistola apostolica di Giovanni Paolo II*, Milano 1996, 8.
6. *Operosam Diem*, Epistola apostolica di Giovanni Paolo II, Paoline, Milano 1996, str.11
7. A. G. Hamman, *Korenine naše vere*, Ljubljana 1993, 127.